

Sfinții Împărați Constantin și mama sa, Elena

Biserica Ortodoxa ii praznuieste pe 21 mai, pe Sfinții Imparati Constantin si mama sa, Elena. Constantin cel Mare s-a nascut in orasul Naissus (Nis, Serbia) in jurul anului 274. A devenit suveran al intregului Imperiu Roman dupa invingerea lui Maxentiu si a lui Liciniu. Potrivit marturiilor lui Eusebiu si Lactantiu, in ajunul luptei cu Maxentiu, Constantin a vazut pe cer ziua, in amiaza mare, o cruce luminoasa deasupra soarelui cu inscriptia: "in hoc signo vinces" (prin acest semn vei birui).

Noaptea, în timpul somnului, i se descoperea Hristos, cerându-i să puna semnul sfintei cruci pe steagurile soldaților. Dând ascultare poruncii primite în vis, ieși biruitor în lupta cu Maxentiu. Pe Arcul de Triumf al lui Constantin, care se pastrează la Roma, se afla inscriptia: "instinctu divinitatis" = "prin inspirație divină", ce descoperea cum a fost castigată victoria asupra lui Maxentiu.

Cea mai însemnată realizare a împăratului Constantin a fost Edictul de la Milano (313), prin care creștinismul ajunge să fie recunoscut de stat. Insa, el va deveni religie de stat în timpul lui Teodosie cel Mare (379-395). După edictul din 313, împăratul scuteste Biserica de impozite, îi acordă dreptul de a primi donații și le da episcopilor dreptul să judece pe cei ce nu doreau să fie judecați după legile statului. Va înlătura din legile penale pedepsele contrare spiritului creștinismului, precum: rastignirea, zdrobirea picioarelor, stigmatizarea (arderea cu fierul roșu). Împăratul Constantin a convocat primul Sinod ecumenic la Niceea (325), unde după lungi dezbateri, învățătura lui Arie a fost condamnată și s-a adoptat formula ca Fiul lui Dumnezeu este de o ființă cu Tatăl și deci, din vezi cu El. La sinod au fost alcătuite și primele 7 articole ale Simbolului de credință (Crezul), a fost fixată data Paștilor (prima duminică după luna plină, după echinocțiul de primăvară) și s-au dat 20 de canoane referitoare la disciplina bisericească. Sfântul Constantin cel Mare a fost botezat pe patul de moarte de către episcopul Eusebiu de Nicomidia. A murit la scurt timp (337) în Nicomidia și a fost înmormântat în biserica Sfinților Apostoli din Constantinopol, ctitorita de el.

Împărăteasa Elena

Flavia Iulia Helena s-a născut în provincia Bitinia. În anul 293, generalul roman Constantiu Chlorus, la îndemnul împăratului Diocetian, divorțează de împărăteasa Elena. Aceasta nu se recăsătorește, ci trăiește departe de atenția publică, dar aproape de fiul său. A reușit să descopere pe dealul Golgotei crucea pe care a fost rastignit Hristos. Potrivit tradiției, în urma săpăturilor s-au găsit trei cruci. Pentru a se identifica crucea pe care a fost rastignit Hristos, au atins cele trei cruci de un mort. Acesta a înviat în momentul în care a fost atins de Crucea Domnului. La 14 septembrie 326, episcopul Macarie I al Ierusalimului a luat crucea și a înălțat-o în fața multimii. Ziua de 14 septembrie a devenit sărbătoarea Înălțării Sfintei Crucii în calendarul creștin. Împărăteasa Elena a zidit Biserica Sfântului Mormant, Biserica din Bethleem, pe cea din Nazaret și multe alte sfinte locașuri.

Constantin cel Mare și creștinismul

Convertirea - Parerile istoricilor asupra lui Constantin cel Mare (306-337) sunt contradictorii. Biserica Ortodoxă îl cinstește ca Sfânt, iar cea Romano-Catolică recunoaște că e "mare". În schimb, protestanții și unii cercetători profani vad în el doar un însemnat om politic, condus de interese personale și de stat, care a servit Biserica pentru a și-o aservi. Insa majoritatea istoricilor, dintre cei mai obiectivi, apreciază favorabil pe Constantin cel Mare ca om de convingere religioasă.

Convertirea lui la creștinism, nu poate fi totală dintru început, iar politica lui religioasă nu trebuie judecată numai după unele acte. Cât privește realitatea și sinceritatea convertirii lui la creștinism, ea este evidentă, fiind marturisită de el însuși și de contemporanii lui. Înainte de toamna anului 312, religia lui era pagana: cultul sincretist al soarelui - Sol invictus, introdus de împăratul Aurelian, cu unele influențe neoplatonice. Schimbarea surprinzătoare a lui Constantin s-a produs în ajunul luptei cu Maxentiu și este interesant că el atribuie victoria obținută ajutorului lui Dumnezeu. După istoricii creștini, Eusebiu de Cezareea și Lactantiu, Constantin a văzut pe cer ziua, în amiaza mare, o Cruce luminoasă, deasupra soarelui cu inscripția: in hoc signo vinces. Noaptea, i s-a arătat, în timpul somnului, Iisus Hristos, cu semnul crucii, pe care-l văzuse ziua pe cer, cerându-i să-l pună pe steagurile soldaților ca să le servească drept semn protector în lupte. La ziua, confecționa un steag, după modelul arătat în vis, cu monograma creștină, steag numit labarum. Victoria a fost castigată, spune Lactantiu, cu ajutorul lui Dumnezeu, deoarece Constantin, ajungând în apropierea Romei, nu avea decât 20.000 de soldați, iar Maxentiu 150.000 de soldați. Constantin a povestit mai târziu lui Eusebiu, cu jurământ, că semnele care i s-au arătat l-au incredintat de puterea lui Hristos și l-au făcut să treacă de partea creștinilor.

După acest eveniment, Constantin s-a apropiat tot mai mult de creștinism, convins fiind de valoarea religioasă și morală a acestuia, l-a aparat și susținut continuu, declarându-l religioasă licită în Imperiul roman, recomandându-l îmbrățișării tuturor. Politica religioasă - Este caracterizată mai ales de câteva fapte de importanță majoră:

a) Edictul de la Milano (313) - Prin acest edict asigură libertatea și victoria creștinismului în Imperiu. Din tolerant față de toate religiile, Constantin devine protector al creștinismului. Împăratul acordă creștinismului o serie de măsuri favorabile: scuteste pe clericii creștini de obligația grea și costisitoare a funcțiilor municipale, acordă subvenții importante pentru întreținerea clerului, înlătura din legile penale dispoziții și pedepse contrare spiritului creștinismului: rastig-

nirea, zdrobirea picioarelor, stigmatizarea (arderea cu fierul roșu). Constantin cel Mare a generalizat, ca zi de repaus în Imperiu, în 321, Duminica, sărbătoarea săptămânală a creștinilor.

b) Infrângerea lui Liciniu - După victoria finală asupra lui Liciniu în 323, emblemele pagane încep să dispară și se înmulțesc măsurile favorabile creștinismului. Constantin tolerează cultul pagan, restrângându-l însă treptat prin anumite măsuri. Cultul împăratului a pierdut sensul lui religios, păstrând mai mult semnificația lui politică: cinstirea autorității împăratului ca exponent al puterii Imperiului roman. Împăratul și mama sa Elena, dădeau episcopilor indemnuri și mijloace materiale ca să repare bisericile sau să ridice altele mai mari. Cultul creștin a luat o mare dezvoltare, pelerinajul la Locurile Sfinte a luat un mare avânt. În unele locuri, unde creștinii erau în majoritate, ei au luat templele pagane, le-au transformat în biserici, le-au închis sau chiar le-au daramat.

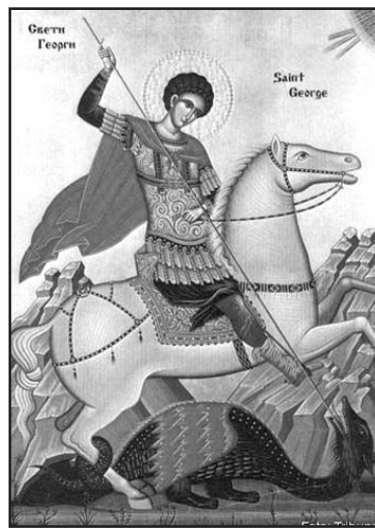
c) Alegerea unei noi capitale - Roma nu mai era capitala unică a Imperiului roman, de la Diocetian, care o mutase la Nicomidia. Constantin s-a hotărât să parasească definitiv (Roma pagana și să ridice un alt oraș de reședință. Acesta a fost Bizanțul, pe Bosfor, care a primit numele de Constantinopol - orașul lui Constantin, inaugurat la 11 mai 330. Constantin face din Bizanț o capitală de Imperiu creștin, care trebuia să arate aceasta, prin biserici, monumente, atmosfera sa.

d) Convocarea Sinodului I ecumenic de la Niceea din 325 - Reprezintă o măsură importantă pentru liniștea Bisericii. Aceasta pe lângă alte măsuri de interes bisericesc, dovedește dorința lui Constantin cel Mare de a ridica și de a ajuta Biserica, de a asigura unitatea creștinismului și a face din aceasta unitate elementul de viață și de rezistență al Imperiului.

Acordând libertate, ajutor și privilegii creștinismului, el a făcut din minoritatea urgisită, disprețuită, persecutată, institua cea mai însemnată. Cu ajutorul împăratului, Biserica creștină a intrat într-un "secol de aur".

Constantin a primit botezul de la episcopul semiarian Eusebiu de Nicomidia și alți clerici, cu câteva zile înainte de Rusali, în luna mai 337. El a murit curând după aceea, la 22 mai, același an, în Duminică Rusaliilor și a fost îngropat în Biserica Sfinților Apostoli din Constantinopol, ctitoria sa, cu mare fast. Pentru meritele sale și mai ales pentru marile servicii aduse creștinismului, Biserica l-a cinstit în chip deosebit, trecându-l în rândul Sfinților și numindu-l "Cel întocmai cu Apostolii".

Sfântul Mare Mucenic Gheorghe

Sfântul Mucenic Gheorghe s-a născut în Capadocia, din părinți creștini. A trăit în vremea împăratului Diocetian (sec. al IV-lea). Datorită vitejiei și victoriilor sale, ajunge conducător de armată. În anul 303, împăratul Diocetian va începe lupta împotriva creștinilor. Au fost daramate lacasuri de cult, interzise adunările creștinilor, arse cartile sfinte, iar cei ce refuzau să aducă jertfa zeilor erau uciși. În fața acestei situații, Sfântul Gheorghe nu se fereste să-și marturisească credința în Hristos, motiv pentru care va fi întemnițat. Va fi supus la diverse chinuri: loviri cu sulita, tras pe roata, îngropat în var, lespezi de piatră puse pe piept, etc, dar nicio tortură nu l-a făcut să renunțe la credința sa.

Cei prezenți la aceste suferințe, uimiți de faptul că Sfântul Gheorghe a rămas nevatamat și că a înviat în mort, au renunțat la credința pagana și au primit credința în Hristos. Minunea învierii celui decedat, a convins-o și pe împărăteasa Alexandra, soția lui Diocetian, să îmbrățișeze creștinismul. Sfântul Gheorghe a fost ispitit cu onoruri pentru a jerfi zeilor, dar aceste încercări au fost zadarnice. Pentru că nu a lepădat credința în Hristos, Sfântul Gheorghe este condamnat la moarte prin decapitare, în ziua de 23 aprilie 304, rămânând de atunci zi de sărbătoare.

Sfântul Gheorghe în iconografie

Iconografia pastrează imaginea Sfântului Gheorghe călare pe un cal, strapungând cu sulita un balaur. Este vorba despre o legendă pioasă, în care Sfântul Gheorghe salvează cetatea Silena, din provincia Libiei, terorizată de un balaur. Aceasta imagine a sfântului a rămas în amintirea oamenilor ca model de curaj în lupta cu diavolul. Mai este reprezentat într-o mantie roșie, culoare tradițională pentru un martir, dar și ca

razboinic pedestru sau ca tribun militar în vesminte patriciene, cu o diadema metalică pe cap, cu o platosa sub mantie, ținând o cruce în mână dreaptă și o sabie în mână stângă.

Sfântul Gheorghe pe Steagul Moldovei

Reprezentarea Sfântului Gheorghe doborând balaurul, este prezentă și pe Steagul Moldovei, aflat la Mănăstirea Zografu din Muntele Athos. Pe acest steag se află și rugăciunea Sfântului Ștefan cel Mare către Sfântul Gheorghe: "O, luptătorule și biruitorule, mare Gheorghe, în nevoi și în nenorociri grabnic ajutor și cald sprijinitor, iar celor intristați, bucurie nespășă, primește de la noi această rugămintă a smeritului tau rob, a Domnului Io Ștefan Voievod, din mila lui Dumnezeu, Domnul Tarii Moldovei. Pazeste-l pe el neatins în lumea aceasta și în cea de apoi, pentru rugăciunile celor ce te cinstesc pe Tine, ca să Te premarim în vezi. Amin. Și aceasta a făcut-o în anul 7008 (1500), în al 43-an al Domniei Sale". Menționăm că pecetea Mitropoliei Moldovei și Bucovinei poartă chipul Sfântului Gheorghe, preluat după steagul de luptă al Sfântului Ștefan cel Mare.

Sfântul Gheorghe ca ocrotitor

În 1222, regele Angliei, Richard Inimă de Leu, l-a ales pe Sfântul Gheorghe patronul spiritual al Casei Regale și al întregii țări. Regele Edward al III-lea a înființat "Ordinul St. George", iar Crucea Sfântului Gheorghe a devenit, mai târziu, steagul Angliei, "Union Jack". Marele Mucenic Gheorghe este considerat și ocrotitorul Georgiei, Armeniei, Maltei, Lituaniei, Serbiei. Amintim că Sfântul Gheorghe este și ocrotitorul armatei române.

De Sfântul Gheorghe, aproape un milion de romani își aniversează onomastica. Din cei 950.715 de romani care își aniversează onomastica de Sfântul Gheorghe, 759.886 sunt bărbați, majoritatea acestora, respectiv 589.215, purtând numele de Gheorghe sau Ghiorghe. Alături de acestia, vor fi în sărbătoare și cei care poartă numele de George (141.472), Gheorghita sau Ghiorghita (24.109).

Dintre femei, cele mai multe poartă numele de Georgeta (137.430). În această zi nu vor fi uitate nici persoanele cu nume de Gheorghita sau Ghiorghita (37.911) și Geta (14.941). La mulți ani celor ce poartă numele Sfântului Mucenic Gheorghe!